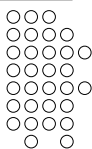

Posudzovanie súladu práva EÚ s vnútroštátnym právom

lura novit curia a aplikácia práva EÚ ex officio

Temporálne aspekty aplikácie práva EÚ

Miroslav Slašťan

C-314/08, Krzysztof Filipiak

- Podľa zásady prednosti práva Spoločenstva **vyrieši vnútroštátny súd konflikt** medzi ustanovením vnútroštátneho práva a *priamo uplatniteľným ustanovením* Zmluvy uplatnením práva Spoločenstva – pričom v prípade potreby sa kolidujúce vnútroštátne ustanovenie neuplatní – a nie konštatovaním neplatnosti vnútroštátneho ustanovenia; právomoc orgánov a súdov v tejto súvislosti je vecou každého členského štátu.
- ...vnútroštátny súd, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatniť právne predpisy Spoločenstva, je povinný zabezpečiť plný účinok týchto predpisov, pričom v prípade potreby **z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek odporujúce ustanovenie** vnútroštátneho práva, aj keby bolo prijaté neskôr, **bez toho, aby musel požadovať alebo čakať** na ich predchádzajúce zrušenie zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek **iným ústavným postupom** (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, Zb. s. 629, bod 24; Lucchini, C-119/05, Zb. s. I-6199, bod 61, ako aj z 27. októbra 2009, ČEZ, C-115/08, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 138).

Odpoveď SD EÚ

- Články 43 ES a 49 ES bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej môže daňovník rezident dosiahnuť **jednak odpočet poistného na sociálne poistenie zaplateného počas daňového obdobia od daňového základu a jednak zníženie dane z príjmov, ktorú je povinný zaplatiť, o poistné na zdravotné poistenie zaplatené počas tohto obdobia, a to len ak uvedené poistné bolo zaplatené v členskom štáte zdanenia**, pričom tieto výhody sa neuplatňujú, ak sa toto poistné zaplatí v inom členskom štáte, hoci v tomto členskom štáte nebolo odpočítané.

Pl.ÚS 19/04 z 21.02.2006 (ČR)

- Návrh skupiny poslanců na zrušení zákona (zlaté akcie) - argumentují protústávností s čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a s čl. 11 Listiny základních práv a svobod a též s právem EU
- Vedlejší účastník - Krajský soud HK odkázal na Druhou směrnici Evropské Rady ze dne 13. 12. 1976, 77/91/EHS, která v čl. 42 stanoví povinnost rovného zacházení s akcionáři ve stejném postavení
- Zákon počas konania pred ÚS zrušený
- ...ve vztahu k postavení Krajského soudu v Hradci Králové, jako vedlejšího účastníka v této věci, Ústavní soud, jako obiter dictum, dodává, že v řízení o návrhu nebylo možno pokračovat ani podle doktriny vymezené Ústavním soudem v nálezu Pl. ÚS 33/2000 (publikován pod č. 78/2001 Sb.). Podle právního názoru, vyloveného v uvedeném nálezu, ustanovení čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR obsahuje implicitně povinnost Ústavního soudu poskytnout obecnému soudu svým rozhodnutím o ústavnosti či protústávnosti zákona, jehož má být použito, pomoc, a to bez ohledu na to, zda byl zákon později změněn či zrušen. Pokud by totiž, po derogaci zákona, Ústavní soud odmítl ústavnost napadeného ustanovení posoudit, došlo by paradoxně k zablokování rozhodovací činnosti soudů opomenutím Ústavního soudu samého plnit svou základní povinnost podle čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR (shodně usnesení sp. zn. Pl. ÚS 3/99, Sbirka nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 21, str. 487).

Pl.ÚS 19/04 z 21.02.2006 (ČR)

- Aplikace právního závěru nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/2000 musí brát zřetel na členství České republiky v Evropské unii s tím, že počínaje 1. květnem 2004 je každý orgán veřejné moci povinen aplikovat komunitární právo přednostně před českým právem tehdy, pokud je český zákon v rozporu s právem komunitárním (viz věc 6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585 a konstantní judikatura Evropského soudního dvora). Ústavní soud nepřehlédl, že krajský soud ve svém návrhu argumentoval tím, že dnes již zrušené předpisy jsou **v prvé řadě v rozporu s evropským právem**, a teprve v druhé řadě s českým ústavním pořádkem. Z toho ovšem plyne, že pokud snad bude nutné, podle právního názoru krajského soudu, aplikovat v jeho věci dnes již zrušené zákony, **musí si otázku souladu těchto předpisů s evropským právem vyřešit sám**, bez součinnosti s Ústavním soudem, eventuálně pokud to bude nutné, za podmínek daných evropským právem, i **pomocí předběžné otázky** k Evropskému soudnímu dvoru. Do posuzování těchto otázek ovšem Ústavnímu soudu zásadně nepřísluší zasahovat.

Pl.ÚS 12/08 z 2.12.2008 (ČR)

- v hlavním konání sa žalobce domáha zrušení výroku rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání kterým zamítla žádost společnosti T-Mobile o udělení licence k provozování vysílání programu TV
- napadený výrok Rady se opírá o ustanovení § 17 odst. 4 zákona č. 231/2001 Sb. které vylučuje udělení licence k provozování rozhlasového a televizního vysílání podnikateli zajišťujícímu síť elektronických komunikací
- Městský soud v Praze sa domáhal vydání nálezu, podle něhož se ustanovení § 17 odst. 4 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zruší dnem, který Ústavní soud stanoví ve svém nálezu
- soud spaturuje rozpor napadeného ustanovení s čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a současně s bližší nespecifikovanými ustanoveními práva Evropských společenství.
- podle soudu je takové omezení **v rozporu s čl. 26 odst. 1 Listiny**, který zakotvuje svobodu podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti ve zvoleném oboru
- dále navrhovatel uvádí, že je napadené ustanovení "v rozporu i s komunitárním právem, neboť nepřiměřeně omezuje jednu ze základních svobod vnitřního trhu, a to svobodu přístupu některých subjektů k podnikání v dané oblasti."

PI.ÚS 12/08 z 2.12.2008 (ČR)

- Těžiště důvodů, pro které Městský soud v Praze navrhuje zrušení napadeného ustanovení, leží v jeho rozporu s ustanoveními ústavního pořádku, konkrétně čl. 26 odst. 1 Listiny, nikoliv s ustanoveními práva Evropských společenství. Tím se tento případ odlišuje od výše citovaného případu, ve kterém Ústavní soud rozhodl usnesením sp. zn. Pl. ÚS 19/04
- Ústavní soud je toho názoru, že navrhovatel měl za takové situace rozhodnout na prvním místě na základě požadavků stanovených rozsudkem Simmenthal II o případné nepoužitelnosti napadeného ustanovení pro jeho rozpor s právem Evropských společenství. Ústavní soud ponechává zcela na úvaze obecného soudu, zda se primárně bude zabývat zkoumáním rozporu zákonného ustanovení, které má aplikovat, s právem Evropských společenství anebo se zaměří na zkoumání rozporu s ústavním pořádkem České republiky. Pokud se primárně zaměří na zkoumání souladu s právem Evropských společenství a tvrdí, jako v tomto případě, že zkoumané ustanovení zákona s ním je v rozporu, musí z tohoto svého přesvědčení vyvodit důsledky v souladu s požadavky judikatury Soudního dvora, tzn. napadené ustanovení neaplikovat
- Ústavnímu soudu zásadně nepřislouží vstupovat do úvah obecného soudu ohledně důvodnosti jeho závěru o rozporu napadeného ustanovení s právem Evropských společenství, upozorňuje však, že takový závěr musí být řádně odůvodněn, jinak by se mohl stát předmětem přezkumu ze strany Ústavního soudu v rámci řízení o ústavní stížnosti, zda soudem podaný výklad rozhodných právních norem je předvídatelný a rozumný, koresponduje-li fixovaným závěrům soudní praxe, není-li naopak výrazem interpretační svůle (libovůle)...

• náleží IV. ÚS 206/08-50 z 3. júla 2008

„Podľa záverov tejto judikatúry účastník konania má teda právo na to, aby každý spor alebo iná právna vec pred vnútroštátnym súdom sa rozhodovala na základe správneho a adekvátneho právneho základu. Súčasťou takého právneho základu však po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je aj **vyklad práva spoločenstva podľa čl. 234 zmluvy Súdny dvorom ES** v konaní o prejudiciálnej otázke...”

• Nález III. ÚS 207/09-31 z 28. júla 2009

“Z toho však vyplýva, že v rozsahu výkladu práva spoločenstva je **zákoným sudcom** vo veci začatej pred vnútroštátnym súdom nielen sudca určený rozvrhom práce podľa osobitných predpisov, ale aj komunitárny sudca, lebo jeho **povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením, ktoré nemožno zásadne obísť, a ak, tak len komunitárnym právom určenými spôsobmi**, ktoré vyplývajú z judikatury Súdneho dvora ES, napríklad vo veciach, v ktorých sa uplatní **CILFIT** formula (pozri rozsudok vo veci 283/81 Srl **CILFIT** a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministerstvu zdravotníctva zo 6. októbra 1982).

II. Aplikácia práva Únie ex officio

- uplatnenie zásady iura novit curia
- posúdenia miery kogentnosti, resp. dispozitívnosti aplikovateľných zákonných noriem
- špecifikum sporov zo „spotrebiteľských“ právnych vzťahov

Je slovenský sudca povinný poznať právo SR - EÚ – medzinárodné právo a ex officio ho aplikovať ?

- § 121 O.s.p.

Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj **právne predpisy** uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a **právne záväzné akty**, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

iura novit curia

- je logickým dôsledkom nevyvrátiteľnej domnienky o znalosti všetkého, čo bolo v Zbierke zákonov (Úradnom vestníku EÚ) uverejnené
- § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov: „O všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.“
- § 2 zákona č. 416/2004 Z.z. o Úradnom vestníku Európskej únie v znení neskorších predpisov: „O všetkom, čo bolo v úradnom vestníku uverejnené, platí, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie je nevyvrátiteľná“

Dôsledky zásady iura novit curia

- a) *materiálne* – *hmotnopráve*, ktoré sú odkazujú na platné pramene práva, ktoré sú pre neho relevantné a ktorými je pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný s tým, že ich obsah mu je známy bez toho, aby jeho znenie museli účastníci konania pred ním dokazovať (čl. 144 Ústavy SR, § 121 O.s.p.) a
- b) *formálne* – *procesné*, ktoré ukladajú súdu samostatnú povinnosť podradiť účastníkmi opísané a súdom zistené skutkové okolnosti (nárok) pod určitú právnu normu a nebyť viazaný právnu kvalifikáciou, ktoré nároku dal buď navrhovateľ alebo druhý účastník konania (I. ÚS 13/2000, NS SR 1 Cdo 190/2004).

Van Schijndel, C-430 a 431/93

OTÁZKY

- Je vnútroštátny civilný súd v konaní o občianskych právach a povinnostiach, ktoré strany slobodne nadobudli, povinný uplatňovať články 3 písm. f), čl. 5, 85 a 86 a/alebo 90 ZEHS, a to dokonca aj vtedy, ak sa na ne účastník konania neodvoláva?
- Ak je odpoveď na prvú otázku v zásade kladná, uplatňuje sa aj vtedy, ak musí súd upustiť od svojej pasívnej úlohy, z ktorej musí vychádzať, ak by sa od neho požadovalo, (a) aby prekročil rámec sporu definovaného stranami, a/alebo (b), aby sa opierať o iné skutočnosti a okolnosti, než sú tie, o ktoré sa opiera strana so záujmom o uplatňovanie týchto ustanovení za účelom zdôvodnenia svojej žaloby?
- Ak je odpoveď na druhú otázku kladná, je prípustné odvolávanie sa na komunitárne právo po prvýkrát pred vnútroštátnym odvolacím súdom, ak (a) uplatniteľné procesné právo ustanovuje, že nové tvrdenia je možné predložiť v odvolacom konaní len vtedy, ak sa týkajú výlučne právnych otázok, t. j. nevyžadujú žiadne skutkové skúmanie a sú uplatniteľné za každých okolností a (b) ak odvolávanie sa na tieto komunitárne ustanovenia vyžaduje skúmanie skutkového stavu?

Van Schijndel, C-430 a 431/93

- V konaní o občianskych právach a povinnostiach, ktoré účastníci slobodne nadobudli, prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby uplatňoval články 3 písm. f), 85, 86 a 90 ZEHS, a to dokonca aj vtedy, ak sa strana so záujmom o uplatňovanie týchto ustanovení na ne neodvoláva a ak vnútroštátne právo umožňuje, aby vnútroštátny súd takýto postup uplatňoval.
- Komunitárne právo nepožaduje, aby sa vnútroštátne súdy z vlastného podnetu zaoberali otázkou týkajúcou sa porušenia ustanovení komunitárneho práva, ak by ich skúmanie danej otázky zaviazovalo upustiť od svojej pasívnej úlohy, ktorá im bola priznaná a prekročiť rámec žaloby definovaného samotnými účastníkmi a opierať sa o iné skutočnosti a okolnosti než sú tie, na ktorých strana so záujmom o uplatňovanie týchto ustanovení zakladá svoju žalobu.

Peterbroeck, C-312/93

OTÁZKY

1. Bráni komunitárne právo uplatňovaniu vnútroštátneho procesného pravidla, ktorého účinkom je za takých procesných podmienok, ako sú sporné v hlavnom konaní, zabrániť vnútroštátne súdu zaoberajúcemu sa vecou, ktorá spadá do jeho jurisdikcie, posúdiť z vlastného podnetu, či je opatrenie vnútroštátneho práva zlučiteľné s ustanovením komunitárneho práva, ak aplikácii takéhoto ustanovenia v rámci určitej lehoty nedovoľoval žiadny účastník konania?
2. Bráni komunitárne právo uplatňovaniu takého pravidla, ktoré umožňuje výnimky pre niektoré nároky vychádzajúce zo zásad vnútroštátneho práva?

Peterbroeck, C-312/93

Právo Spoločenstva bráni uplatňovaniu vnútroštátneho procesného pravidla, ktorého účinkom je za takých procesných podmienok, ako sú sporné v hlavnom konaní, brániť vnútroštátne súdu zaoberajúcemu sa vecou, ktorá spadá do jeho jurisdikcie, posúdiť z vlastného podnetu, či je opatrenie vnútroštátneho práva zlučiteľné s ustanovením komunitárneho práva, ak sa účastník konania nedomáhal aplikácii ustanovenia komunitárneho práva v rámci určitej lehoty.

van der Weerd a iní, spojené veci C-222/05 až 225/05

OTÁZKY

- 1. Vyžaduje právo Spoločenstva skúmanie ex officio – čiže skúmanie dôvodov, ktoré nepatria do pôvodného rámca sporu, – vo vzťahu k dôvodom vychádzajúcim zo smernice 85/511...?
- 2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má povinnosť členských štátov vyplývajúca z ustanovení článku 11 ods. 1 prvej zarážky v spojení s článkom 13 ods. 1 druhou zarážkou smernice 85/511... zabezpečiť, aby sa laboratórne vyšetrenia zamerané na dôkaz slintačky a krívačky vykonávali v laboratóriu uvedenom v prílohe B tejto smernice, priamy účinok?

van der Weerd a iní,
spojené veci C-222/05 až 225/05

- Právo Spoločenstva neukladá vnútroštátnemu súdu v konaní ako vo veciach samých povinnosť nastoliť ex officio dôvod založený na porušení ustanovení predpisov Spoločenstva, keďže si to nevyžadujú ani zásada ekvivalencie, ani zásada efektivity.

C-168/05, Mostaza Claro

- Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby vnútroštátny súd, na ktorý je podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, posúdil neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a zrušil toto rozhodnutie z dôvodu, že uvedená zmluva obsahuje nekalú podmienku, hoci spotrebiteľ sa dovoľával tejto neplatnosti nie v rámci rozhodcovského konania, ale výlučne v rámci žaloby o zrušenie.

Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08

- španielsky zákon o rozhodcovskom konaní neumožňuje rozhodcom konštatovať ex officio neplatnosť nekalých rozhodcovských doložiek, a ani zákon č. 1/2000 o občianskom súdnom poriadku neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa posúdenia nekalej povahy rozhodcovských doložiek súdom príslušným na rozhodnutie o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského nálezu.
- Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex officio nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdôbných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodit' všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

III. Aplikácia práva ES/EÚ pred pristúpením SR k EÚ

- záväznosť práva ES/EÚ - prameň práva vs. interpretačná pomôcka
- Od 1.1. 1958
- Od 1.2. 1995
- Od 1.7. 2001
- Od 1.5. 2004
- Od účinnosti stanovenej nariadením
- Od účinnosti „transpozičnej novely“

Od účinnosti „transpozičnej novely“

- **NSS ČR z 29.9. 2005, sp.zn. 2 Afs 92/2005**
 - a) aplikované vnútroštátne právo bolo prijímané z dôvodu jeho aproximácie s komunitárnym právom a týkalo sa oblastí spadajúcich do rozsahu čl. 70 Asociačnej dohody,
 - b) neexistujú iné racionálne dôvody opačného výkladu, súvisiace najmä s výslovným úmyslom zákonodarcu prijať odlišnú právnu úpravu do obdobia pristúpenia štátu k EÚ a
 - c) posudzovaný právny vzťah vznikol po nadobudnutí účinnosti „aproximovanej“ vnútroštátnej normy.

Nepoloženie prejudiciálnej otázky - Ynos (302/04) „skutkové okolnosti pred pristúpením“

- **Uznesenie NS ČR z 27.5. 2007, sp.zn. 28 Cdo 2145/2005**

....Jak ale Nejvyšší soud uvedl v rozhodnutí ze dne 30. srpna 2006, sp. zn. 29 Odo 242/2006, v rozsudku ze dne 10. ledna 2006, ve věci C-302/04 Ynos, dospěl Evropský soudní dvůr k závěru, že **předchází-li skutkové okolnosti sporu přistoupení státu k Evropské unii**, nemá Evropský soudní dvůr pravomoc k výkladu směrnice Evropského společenství. Protože v projednávané věci je uvedená podmínka splněna, Nejvyšší soud uzavřel, že mu ve věci nevznikla povinnost položit předběžnou otázku. Protože však právní úprava převodu obchodního jmění byla ještě před vstupem České republiky do Evropské unie formulována tak, aby vyhovovala požadavkům třetí směrnice, Nejvyšší soud při jejím výkladu vycházel z požadavků třetí směrnice a aplikoval též interpretační pravidla, která Evropský soudní dvůr dovodil ve shora uvedeném rozhodnutí (CILFIT).

Od 1.5. 2004

- Nadobudla platnosť Zmluvy o prístupí SR a ostatných štátov k EÚ (oznámenie MZV č. 185/2004 Z.z.)
- Z ustanovenia článku 2 Aktu o podmienkach prístupia, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o prístupí, je zřejmé, že ustanovenia pôvodných zmlúv (primárneho práva) a aktov prijatých inštitúciami ES a Európskou centrálnou bankou (sekundárne právo) pred ich prístupím, sú **pre nové členské štáty záväzné odo dňa ich prístupia (1. máj 2004)** s ohľadom na temporálne alebo trvalé derogácie, uvedené v prílohách samotného Aktu.^[1]
- Nové členské štáty sú rovnako okamihom prístupia považované za adresátov smerníc a rozhodnutí v zmysle článku 249 ZES a článku 161 ZESAE za predpokladu, že tieto smernice a rozhodnutia boli adresované všetkým súčasným členským štátom. Odo dňa prístupia nové členské štáty tiež museli dosiahnuť súlad s ustanoveniami smerníc a rozhodnutí v zmysle článku 249 ZES a článku 161 ZESAE, pokiaľ v prílohách uvedených v článku 24 alebo v ktoromkoľvek inom ustanovení Aktu nie je stanovená iná lehota.^[2]

^[1] Temporálne výnimky uplatňovania niektorých ustanovení sekundárneho práva (vybraných aktov), tzv. prechodné obdobia, sú vo vzťahu k Slovenskej republike uvedené najmä v Prílohe č. XIV Aktu.

^[2] Pozri čl. 53 a 54 Aktu.

Od účinnosti stanovenej nariadením

- Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach

Článok 66

1. Toto nariadenie sa uplatní len na **konania začaté** a listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny **po nadobudnutí jeho účinnosti**.

Od 1.7. 2001

– účinnosť úst. zákon 90/2001 Z.z. – čl. 7/2 Ústavy SR

- **SŽ-o-KS 88/2004 z 12.4. 2005**
- zdaňovacie obdobie IV. štvrťroku 2002 - doručený rozdiel DPH DÚ SNV
- ust. § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 289/1995 Z.z. o dani z pridanej hodnoty
- je rozsah zdaniteľného plnenia v súlade s jeho definíciou uvedenou v čl. 4 Šiestej smernice č. 77/388 Rady ES o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa dane z obrátu - spoločný systém dane z pridanej hodnoty, jednotný základ dane?
- „Na tomto mieste najvyšší súd k námietke žalobkyne, že v daňovom konaní k hore citovanej Smernici Európskych spoločenstiev správca dane vôbec neprihliadol, uvádza, že súčasnosťou od **1.7.2001** bola otázka záväznosti a prednosti právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie riešená v čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bez stanovenia odkladajúcich podmienok alebo prechodného obdobia. Preto tvrdenie žalovaného, že táto smernica nebola premietnutá do zákona, nemá oporu v ústavnom stave.“

Od 1.2. 1995

- Európska dohoda o pridružení uzatvorená medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej („Asociačná dohoda“), podpísaná dňa 4. októbra 1993, platnosť nadobudla dňa 1. februára 1995
- čl.69 a 79 Asociačnej dohody (...“Slovenská republika vyvinie úsilie na zabezpečenie postupnej zlučiteľnosti jej legislatívnych predpisov s predpismi Spoločenstva“...)

Od 1.2. 1995

- rozsudok KS v Trnave zo dňa 28. júna 2005, sp.zn. 11Co/38/2005 (rozsudok Okresného súdu v Trenčíne z 23.6. 2006, sp.zn. 11C/76/2005)
- súd „Považuje za potrebné uviesť i to, že v čase uzatvorenia predmetnej nájomnej zmluvy už nadobudla aj vnútroštátnu platnosť Asociačná dohoda (dňom 1.7.2001), ktorou v súlade s ust. čl. 1 ods. 2, čl. 154c, čl.125 a čl. 144 Ústavy SR bolo potrebné sa riadiť, pretože mala prednosť pred vnútroštátnymi predpismi. V súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/44/ES potom bolo potrebné vychádzať zo stanoviska, že žalovaná bola v danom prípade slabšou stranou zmluvného vzťahu, pretože nemohla ovplyvniť vopred pripravený návrh zmluvy a preto prejednávajú vec bolo potrebné posudzovať aj z tohto aspektu“.

Od 1.1. 1958

- Ústavný súd ČR, náleze z 6.11. 2007, sp.zn. II. ÚS 3/06 („hrnce Zepster“)
- *Obecné soudy by zřejmě v daném případě měly nalézt takový výklad ustanovení občanského zákoníku ve znění účinném v době uzavření smlouvy mezi stěžovatelem a společností ZEPTEK INTERNATIONAL s. r. o., který bude reflektovat nejen shora uváděné ústavněprávní podmínky, ale též i obsah a účel evropské ochrany spotřebitele obsažené v příslušných směrnicích, byť v okamžiku vzniku vztahu neexistovala v právním řádu výslovná úprava implementující tyto směrnice a ČR nebyla členem EU*
